

Sygn. akt V Pa 13/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Legnicy V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Głowczyński (spr.)

Sędziowie: SSO Mirosława Molenda-Migdalewicz

SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewa Sawiak

po rozpoznaniu w dniu 21 grudnia 2017 r. **w Legnicy**

na rozprawie

sprawyz powództwa Z. P., L. D.

przeciwko (...)Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w L.

o wynagrodzenie z Karty Górnika

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w Lubinie IV Wydział Pracy

z dnia 24 listopada 2016 r.

sygn. akt IV P 173/16

oraz od wyroku Sądu Rejonowego w Lubinie IV Wydział Pracy

z dnia 25 czerwca 2015 r.

sygn. akt IVP 13/15

uchyla zaskarżone wyroki i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Lubinie IV Wydziałowi Pracy do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego i kasacyjnego.

SSO Regina Stępień SSO Krzysztof Głowczyński SSO Mirosława Molenda-Migdalewicz

UZASADNIENIE

Wydanym w sprawie IVP 173/16 wyrokiem z dnia 24 listopada 2016 r. Sąd Rejonowy w Lubinie Wydział IV Pracy oddalił powództwo Z. P. przeciwko (...)Sp. z o.o. w L. o wynagrodzenie z Karty Górnika i zasądził od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód Z. P. był zatrudniony u strony pozwanej kolejno najpierw na okres próbny od dnia 11.04. 2006r. do 10.07.2006r. i następnie na czas określony w okresach: od 11.07.2006r. do 31.12.2007r., od dnia

1.01.2008r. do 31.12.2009r., od 1.01.2010r. do 31.12.2010r. i od 1.01.2011r. do 21.08.2011r., a od dnia 22.08.2011 r. na czas nieokreślony.

U strony pozwanej poczynając od lipca 1998 roku wprowadzono Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla Pracowników (...) spółka z o. o. w L.. Zgodnie z § 1 ust. 3 ZUZP zastąpił w zakresie w nim uregulowanym ustawowe przepisy prawa pracy lub przepisy wydane na ich podstawie, w tym przepisy o wszelkich świadczeniach przysługującym pracownikom lub grupom pracowników, pod warunkiem, że jego postanowienia nie są mniej korzystne. W § 16 ZUZP wskazano, że pracownikom przysługuje specjalne wynagrodzenie z Karty Górnika, wg zasad określonych w załączniku nr 3 do układu. Zgodnie z załącznikiem 3 do układu pracownikom przysługiwało specjalne wynagrodzenie z Karty Górnika zastępujące dodatek stażowy. Specjalne wynagrodzenie z Karty Górnika wypłacane było w stawce procentowej, uzależnionej od stażu pracy i wypłacane było miesięcznie za wszystkie przepracowane dni.

Zarząd Zakładu(...) w dniu 23.12.2002 r. podjął uchwałę nr (...) o wypowiedzeniu w zawartego w dniu 14.07.1998 r. ZUZP dla pracowników Zakładu(...) sp. z o.o. w L.. Pismem z dnia 30 grudnia 2002 r. skierowanym do przewodniczących Związku Zawodowego Pracowników (...) oraz Komisji Zakładowej (...), w którym na podstawie zapisów § 4 ust. 3 pkt 2 ZUZP dla pracowników strony pozwanej Zarząd Zakładu (...) spółka z o. o. w L. wypowiedział ZUZP zawarty w dniu 14.07.1998 r. z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, który upłynął w dniu 31 marca 2003 r. Związki zawodowe potwierdziły otrzymanie w/w pisma. Pismem z dnia 30 grudnia 2002 r. strona pozwana poinformowała Państwową Inspekcję Pracy Inspektora Pracy Okręgowego Inspektoratu Pracy we W. Oddział w L. o wypowiedzeniu ZUZP z 14 lipca 1998 r. i wniosła o dokonanie wpisu do rejestru zakładowych układów zbiorowych pracy.

W czerwcu 2003 r. u strony pozwanej uchwalono Regulamin Wynagradzania, w którym w § 8 wskazano, że pracownikowi przysługuje premia specjalna wynagrodzenie tzw. Karta Górnika w wysokości kwotowej określonej w umowie o pracę. Premia ta ulega zmniejszeniu za okres choroby, za które pracownikowi przysługuje wynagrodzenie lub zasiłek. Kwota premii wynikała z dotychczasowych uprawnień z Karty Górnika na dzień wejścia w życie Regulaminu Wynagradzania i była wyliczana wg aktualnej tabeli płac zasadniczych.

W dniu 1.02.2010 r. u strony pozwanej wprowadzono nowy ZUZP, w którym wskazano w § 10, że poza wynagrodzeniem zasadniczym pracownikowi przysługuje dodatkowo premia specjalna wynagrodzenie tzw. Karta Górnika w wysokości kwotowej określonej w umowie o pracę. Premia ta ulega zmniejszeniu za okres choroby, za które pracownikowi przysługuje wynagrodzenie lub zasiłek. Kwota premii została ustalona na dzień wejścia w życie regulaminu wynagradzania.

Spółka strony pozwanej została utworzona w 1997 r. w ramach restrukturyzacji (...)SA. Początkowo właścicielem spółki była (...) Spółka Inwestycyjna SA, która znajdowała się w strukturach (...)SA. W początkowym okresie spółka zatrudnia 380 pracowników. W spółce nie obowiązywał żaden ZUZP ani Regulamin Wynagradzania, ponieważ pracownicy wszyscy zostali przekazani do spółki z Oddziałów (...) na podstawie art. 23⁽¹⁾ k.p., z roczną gwarancją dotyczącą wysokości wynagrodzeń i trzyletnią gwarancją dotyczącą stabilizacji zatrudnienia. Ówczesna spółka Zakład (...) posiadała gwarancję przychodów od (...)SA. W 1998 r., w ramach dalszej restrukturyzacji spółka przejęła Oddział (...)z kopalni (...), a także z (...)oraz Wydziały serwisowe Zakładu (...). Zatrudnienie w tym czasie wzrosło do ok. 540. W 1989 roku został zawarty ZUZP dla pracowników (...). Tenże układ zbiorowy w znacznej części powielał obowiązujący ZUZP obowiązujący w (...)SA. W 2002 r. spółka generowała straty, co stanowiło uzasadnienie dla podjęcia uchwały o wypowiedzeniu dotychczasowego ZUZP. Na dzień wprowadzenia Regulaminu Wynagradzania to jest 1 lipca 2003 r. strona pozwana zatrudniała jedynie byłych pracowników przejętych z (...) SA na podstawie art. 23⁽¹⁾ kp. Zatrudnienie dalszych pracowników po 1 lipca 2003 roku odbywało się na warunkach obowiązującego Regulaminu Wynagradzania i nie przyznawano im uprawnień wynikających z Karty Górnika. Prawo to traktowano jedynie jako prawo nabyte pracowników zatrudnionych przed 1 lipca 2003 r. Strona pozwana nie wypłacała dodatkowego wynagrodzenia z Karty Górnika pracownikom zatrudnionym po 1 lipca 2003 roku. We wnioskach o angaż i zawarcie nowych umów o pracę z powodem jako proponowane warunki zatrudnienia wskazywano premię specjalną na poziomie o.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji uznał, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie. Podał iż w celu ustalenia, czy żądane przez powoda wynagrodzenie specjalne z tzw. Karty Górnika powodowi przysługiwało należało przeanalizować wewnątrzzakładowe regulacje płacowe oraz dokonać ich interpretacji w powiązaniu z nieobowiązującym już rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1981 roku w sprawie szczególnych przywilejów dla pracowników górnictwa Karta Górnika.

Sąd Pracy wskazał, że rozporządzenie Rady Ministrów Karta Górnika w § 8 i 9 przewidywało specjalne przywileje w zakresie wynagradzania za pracę. Były to dodatki dla pracowników zatrudnionych pod ziemią przyznawane w stawce procentowej uzależnionej od stażu pracy. Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 2 lutego 1996 roku o zmianie ustawy k.p. oraz o zmianie niektórych ustaw uchylony został art. 79 k.p., na podstawie którego wydane zostało rozporządzenie Karta Górnika. Zgodnie z art. 11 wyżej cytowanej ustawy obowiązujące do dnia wejścia w życie ustawy przepisy określające zasady wynagradzania za pracę oraz przyznawania innych świadczeń związanych z pracą, wydane na podstawie art. 79 k.p., zachowują moc do czasu objęcia pracowników, których te przepisy dotyczą i w zakresie przedmiotów w nich normowanego - postanowieniami układu zbiorowego pracy lub innymi przepisami prawa pracy. Zatem w związku z uchyleniem rozporządzenia Karta Górnika pracownicy, którzy na podstawie tego rozporządzenia nabyli uprawnienia do dodatkowych świadczeń związanych z pracą zachowali je do czasu objęcia ich regulacją ZUZP. Należy przy tym pamiętać, że uprawnienia te, zgodnie z wyżej wymienionymi regulacjami, dotyczyły tylko i wyłącznie pracowników, którzy nabyli je na podstawie rozporządzenia Karta Górnika. Strona pozwana uchwaliła w dniu 14 lipca 1998 roku ZUZP, w którym wskazała, że układ zastępuje w zakresie nim uregulowanym ustawowe przepisy prawa pracy lub przepisy wydane na ich podstawie w tym przepisy o wszelkich świadczenia przysługujących pracownikom grupom pracowników. W zakładowym układzie zbiorowym pracy, w załączniku 3 wskazano zasady przyznawania pracownikom specjalnego wynagrodzenia z Karty Górnika. Regulacja ZUZP przestała obowiązywać z dniem 31.03.2003r. w związku ze skutecznym wypowiedzeniem ZUZP. Strona pozwana dokonała wypowiedzenia ZUZP, co zostało wykazane poprzez dołączenie uchwały, pisma wypowiadającego z dn. 30.12.20102r. oraz pisma z dn. 30.12.2002r. informującego PIP o dokonany wypowiedzeniu wraz z wnioskiem o dokonanie adnotacji w rejestrze ZUZP.

Strona pozwana wprowadziła z dniem 1.07.2003r. Regulaminem Wynagradzania. Zatem doszło do sytuacji, w której wypowiedziano ZUZP i wprowadzono Regulamin Wynagradzania. Poprzez fakt wypowiedzenia ZUZP z 1998 roku, z czasem wśród pracowników wyodrębniły się 2 grupy pracowników. Pierwsza obejmowała pracowników zatrudnionych w okresie obowiązywania ZUZP z 1998 roku, oraz druga pracowników zatrudnianych dopiero po utracie mocy obowiązywania ZUZP z 1998 roku, to jest po dniu 31.03.2003 r. ZUZP z 1998 roku nie mógł mieć jakiegokolwiek wpływu na indywidualne umowy o pracę, które zawarte zostały po okresie jego obowiązywania, w tym umowy o pracę powoda. Tym samym korzystniejsze postanowienia ZUZP z 1998 roku względem wprowadzonego w życie Regulaminu Wynagradzania obowiązywały jedynie tych pracowników, którym pracodawca nie wypowiedział warunków pracy i płacy ukształtowanych poprzez przeniknięcia postanowień ZUZP z 1998 roku do indywidualnych stosunków pracy. Natomiast stosunki pracy zawarte po dniu 31.03.2003 r. nie mogły być kształtowane w oparciu o nieobowiązujący w tej dacie ZUZP z 1998 r. Wobec tego każdego pracownika zatrudnionego po dniu wejścia w życie Regulaminu Wynagradzania obowiązywał taki właśnie akt wewnętrzny kształtujący odmiennie zasady i przesłanki uzyskiwania spornej premii.

W § 8 Regulaminu wskazano, że pracownikom przysługuje premia specjalna wynagrodzenie z Karty Górnika w wysokości kwotowej określonej w umowie o pracę. Wskazano również, że kwota premii wynika z dotychczasowych uprawnień z Karty Górnika na dzień wejścia w życie Regulaminu Wynagradzania. Zatem dotyczy tylko tych pracowników, którzy uprawnienie takie nabyli w ramach nieobowiązującego już rozporządzenia Karta Górnika.

Dotychczasowe zapisy Regulaminu Wynagradzania zastąpiono ZUZP uchwalonym w dniu 1 lutego 2010 r. Tenże nowy ZUZP powielił dotychczasowe zapisy Regulaminu Wynagradzania w zakresie uregulowań dotyczących specjalnego wynagrodzenia Karty Górnika. Regulacje takie umieścił w § 10 i wskazał, że specjalne wynagrodzenie Karta Górnika przysługuje w wysokości kwotowej określonej w umowie o pracę. Jednocześnie wskazuje, że kwota premii została

ustalona na dzień wejścia w życie Regulaminu Wynagradzania. Zatem uprawnienie do specjalnego wynagrodzenia z Karty Górnika, tak co do zasad jego wypłacania, jak i jego wysokości należy odczytywać w powiązaniu z Regulaminem Wynagradzania z czerwca 2003 roku, o którym wspomniano wyżej.

Zatem w ocenie Sądu Pracy dodatkowe wynagrodzenie nazwane specjalnym wynagrodzeniem z Karty Górnika przysługiwało tylko tym pracownikom, którzy nabyli je w okresie, kiedy obowiązywało rozporządzenie Rady Ministrów Karta Górnika i do czasu uchylecia ZUZP z 1989 r. Przepisy wewnątrzzakładowe przejęły dotychczasowe regulacje w tym zakresie i jak wynika z zapisów ZUZP i Regulaminów Wynagradzania obowiązujących u strony pozwanej przysługują one tylko tym pracownikom, którzy uprawnienia takie nabyli wcześniej, na podstawie rozporządzenia Karta Górnika i ZUZP z 1998 r. Powód był zatrudniony u strony pozwanej od 2006 roku, a zatem w czasie, kiedy nie obowiązywało już rozporządzenie Karta Górnika i nie obowiązywał ZUZP z 1989 r. Z tych względów nie nabył on uprawnienia z tytułu specjalnego wynagrodzenia z Karty Górnika i nie dotyczyły go zapisy art. 11 ustawy o zmianie ustawy k.p. Nie objęły go zatem regulacje wewnątrzzakładowe regulujące wynagrodzenie z Karty Górnika. Stąd też w umowie o pracę powoda nie znalazły się zapisy o przysługującym mu wynagrodzeniu z Karty Górnika. Oczywistym jest, że sam brak zapisu tego składnika wynagrodzenia w umowie o pracę nie stanowi o braku prawa do niego co do zasady. Koniecznym jest bowiem odczytanie warunków wynagrodzenia powoda w powiązaniu z regulacjami wewnątrzzakładowymi w postaci ZUZP z 2010r. i Regulaminu Wynagrodzenia z 2003r., a te nie kształtują zdaniem Sądu takiego uprawnienia dla powoda.

Dodatkowo Sąd Rejonowy zauważył, iż prezes strony pozwanej wskazał, że przyznanie uprawnień do dodatkowego wynagrodzenia z Karty Górnika wiązało się z tym, że strona pozwana do 2003r. zatrudniała wyłącznie pracowników przejętych z Zakładów (...), którzy posiadali uprawnienia do takiego dodatku. Wszyscy nowo zatrudnieni pracownicy takiego składnika wynagrodzenia nie otrzymują.

W apelacji od powyższego wyroku powód Z. P. zarzucił naruszenie:

I. prawa materialnego:

- 1) § 10 ZUZP (...) Sp. z o.o. z dnia 01 lutego 2010 r. poprzez błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, że powodowi nie przysługuje specjalne wynagrodzenie z tytułu Karty Górnika pomimo, że uregulowanie ZUZP nie zawiera zapisu wyłączającego powoda z kategorii pracowników uprawnionych do specjalnego wynagrodzenia z tytułu Karty Górnika,
- 2) art. 9 § 1 k.p. poprzez jego niezastosowanie skutkujące pominięciem § 10 ZUZP z 2010 r. jako źródła prawa pracy, przyznającego powodowi wynagrodzenie z tytułu Karty Górnika,
- 3) art. 9 § 4 k.p. poprzez jego niezastosowanie przy dokonywaniu wykładni § 10 ZUZP z 2010 r., skutkujące przyjęciem, że obowiązujące przepisy tego Układu wyłączają powoda z kategorii pracowników uprawnionych do dodatkowego wynagrodzenia z tytułu Karty Górnika i przyjęciem przez Sąd dopuszczalności przepisów wewnątrzzakładowych statuujących nierówne traktowanie w zatrudnieniu,
- 4) art. 18 § 3 k.p. poprzez jego niezastosowanie polegające na nieuznaniu za naruszające zasadę równego traktowania w zatrudnieniu postanowień ZUZP z 2010 r., pomimo przyjęcia przez Sąd wykładni § 10 ZUZP zgodnie z którą przepisy ZUZP z 2010 r. wprowadzają oddzielne kategorie pracowników, odmawiające w sposób arbitralny uprawnienia do dodatkowego wynagrodzenia z tytułu Karty Górnika pracownikom wykonującym trę samą pracę co pracownicy, którym takie wynagrodzenie jest wypłacane i nieuznaniu tych postanowień za nieważne oraz nieuznaniu za konieczne zastosowaniu przepisów niemających charakteru niedyskryminacyjnego,
- 5) art. 18 § 1 k.p. poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, iż fakt nieprowadzenia do umowy o pracę zawartej z powodem, zapisów wskazujących kwotę specjalnego dodatku z tytułu Karty Górnika rozstrzyga o bezpodstawności roszczeń powoda, pomimo jednoznacznych zapisów ZUZP z 2010 r., przyznających w § 10 uprawnienie do dodatkowego wynagrodzenia zatrudnionym w (...)Sp. z o.o., w sposób niewprowadzający żadnego

wyłączenia w stosunku do określonych grup pracowników i nieuznaniu § 10 ZUSP za źródło uprawnienia do dodatkowego uprawnienia z tytułu Karty Górnika,

6) art. 18 § 2 k.p. poprzez niezastosowanie, polegające na pominięciu korzystniejszych niż umowa o pracę, przepisów § 10 ZUSP przyznających powodowi prawo do dodatkowego wynagrodzenia z tytułu Karty Górnika i nieuznaniu ich za podstawę do ustalenia prawa do dodatkowego wynagrodzenia,

7) art. 241¹³ § 1 k.p. poprzez jego niezastosowanie polegające na nieuznaniu § 10 ZUZP za samodzielną podstawę uprawnienia do dodatkowego wynagrodzenia z tytułu Karty Górnika, pomimo korzystniejszych postanowień niż te zawarte w umowie o pracę.

II. przepisów postępowania, które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia:

1) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia i oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, co skutkowało pominięciem przez Sąd I instancji okoliczności świadczących o tożsamości zakresowej kategorii pracowników uprawnionych do specjalnego wynagrodzenia z tytułu Karty Górnika, w obowiązujących kolejno przepisach wewnętrzzakładowych, tj. w ZUZP z 1998 r., regulaminie Wynagradzania z 2003 r. oraz ZUZP z 2010 r.,

oraz poprzez dokonanie oceny materiału dowodowego w sposób sprzeczny ze wskazaniami wiedzy i zasad poprawnego rozumowania polegające na przyjęciu, że zebrany materiał dowodowy uzasadnia przyjęcie wykładni prowadzącej do uznania za zgodne z prawem zapisów ZUZP wprowadzających dyskryminacyjne przepisy w zatrudnieniu, różnicujące pracowników na dwie grupy,

2) art. 328 § 2 k.p.c., polegające na zaniechaniu przez Sąd I instancji sporządzenia uzasadnienia odpowiadającego określonym w tym przepisie wymogom, a w szczególności zaniechaniu wyjaśnienia na jakiej podstawie uznano, iż przepisy Regulaminu Wynagradzania z 2003 r. oraz ZUZP z 2010 r. nie kształtują dla powoda uprawnienia do dodatkowego wynagrodzenia z tytułu Karty Górnika, pomimo jednoznacznych zapisów przyznających takie wynagrodzenie każdemu pracownikowi, bez wyłączeń, wykluczających powoda z kategorii uprawnionych pracowników.

Wskazując na powyższe zarzuty powód Z. P. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie:

- I, poprzez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz kwoty dochodzonej pozwem,

- II, poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania przed sądem I instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, oraz zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym według norm przepisanych. Jako ewentualny w razie zaistnienia przesłanek z art. 386 § 2 k.p.c. powód złożył wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach za postępowanie odwoławcze, w tym kosztach zastępstwa procesowego, w tym w postępowaniu odwoławczym według norm przepisanych

Wnosząc o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie od powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych strona pozwana w odpowiedzi na apelację odniosła się do zarzutów apelacji składając w trybie art. 161 k.p.c. załącznik do protokołu rozprawy, stanowiący uzupełnienie jego treści o wnioski i oświadczenia uczestnika złożone ustnie na rozprawie.

Strona pozwana stwierdziła, że w wyniku dogłębnej analizy porównawczej wskazanych źródeł prawa pracy Sąd słusznie doszedł do przekonania, że dodatkowe wynagrodzenie, nazwane specjalnym wynagrodzeniem z Karty Górnika przysługiwało tylko tym pracownikom, którzy uprawnienia takie nabyli wcześniej, na podstawie rozporządzenia – Karta Górnika i ZUZP z 1998 r. Odnosząc się do zarzutów naruszenia norm art. 9 § 4 oraz art. 18 § 3 k.p. pozwana stwierdziła, że istniejąca dyferencjacja pracowników w zakresie uprawnień do spornego

wynagrodzenia była uzasadniona racjonalnymi względami i wynikała z potrzeby ochrony praw nabytych przez pracowników przejmowanych w ramach restrukturyzacji z (...)S.A. Odwołując się do wyjaśnienia jakie złożył Prezes Zarządu wskazała, że u podstaw wypowiedzenia ZUZP z 1998 r. i wprowadzenia Regulaminu Wynagradzania legły kłopoty finansowe.

Niezrozumiały w przekonaniu strony pozwanej jest zarzut naruszenia art. 18 § 3 k.p., dotyczącego równego traktowania w zatrudnieniu, w umowach o pracę. Nierówne traktowanie w postanowieniach ZUZP nie narusza powyższego przepisu.

W zakresie zarzutu naruszenia przepisów art. 18 § 1 i 2 oraz art. 241¹³ k.p. strona pozwana wskazała, że zdaniem Sądu o braku prawa powoda do wynagrodzenia przesądza wyłączenie podmiotowe, jakie wynika z § 10 ZUZP i skutkiem tego w umowie o pracę brak jest zapisu o przysługującym wynagrodzeniu z Karty Górnika.

Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. jest o tyle chybiony, że powód nie wyjaśnił, na czym miało polegać dokonanie przez Sąd ustaleń w sposób dowolny czy sprzeczny z zebrany materiał.

Z kolei wydanym w sprawie IVP 13/15 wyrokiem z 25.06.2015r. Sąd Rejonowy w Lubinie zasądził od strony pozwanej (...)sp. z o.o. z siedzibą w L. na rzecz powoda L. D. kwotę 1.687,95 zł tytułem zwrotu kosztów dojazdu do pracy (punkt I), w pozostałym zakresie powództwo oddalił (punkt II), zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 162,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (punkt III), zasądził od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 1.638,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (punkt V) oraz nakazał stronie pozwanej uiścić na rzecz Skarbu Państwa kwotę 85,00 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych od uiszczenia których powód był zwolniony (punkt V).

Sąd Rejonowy ustalił, że powód L. D. był zatrudniony u strony pozwanej od dnia 22 kwietnia 2008r. początkowo na okres próbny, następnie na czas określony do 21 sierpnia 2011r., a od dnia 22 sierpnia 2011 r., na czas nieokreślony.

U strony pozwanej poczynając od lipca 1998 roku wprowadzono Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla Pracowników Zakładu (...) spółka z o. o. w L.. Zgodnie z § 1 ust. 3 ZUZP zastąpił w zakresie w nim uregulowanym ustawowe przepisy prawa pracy lub przepisy wydane na ich podstawie, w tym przepisy o wszelkich świadczeniach przysługującym pracownikom lub grupom pracowników, pod warunkiem, że jego postanowienia nie są mniej korzystne. W § 16 z ZUZP wskazano, że pracownikom przysługuje specjalne wynagrodzenie z Karty Górnika, wg zasad określonych w załączniku nr 3 do układu. Zgodnie z załącznikiem 3 do układu pracownikom przysługiwało specjalne wynagrodzenie z Karty Górnika zastępujące dodatek stażowy. Specjalne wynagrodzenie z Karty Górnika wypłacane było w stawce procentowej, uzależnionej od stażu pracy i wypłacane było miesięcznie za wszystkie przepracowane dni.

W czerwcu 2003 roku u strony pozwanej uchwalono Regulamin Wynagradzania, w którego § 8 wskazano, że pracownikowi przysługuje premia specjalna wynagrodzenie tzw. Karta Górnika w wysokości kwotowej określonej w umowie o pracę. Premia ta ulega zmniejszeniu za okres choroby, za które pracownikowi przysługuje wynagrodzenie lub zasiłek. Kwota premii wynikała z dotychczasowych uprawnień z Karty Górnika na dzień wejścia w życie Regulaminu Wynagradzania i była wyliczana wg aktualnej tabeli płac zasadniczych.

W dniu 1 lutego 2010 roku u strony pozwanej wprowadzono nowy ZUZP, w którym wskazano w § 10, że poza wynagrodzeniem zasadniczym pracownikowi przysługuje dodatkowo premia specjalna wynagrodzenie tzw. Karta Górnika w wysokości kwotowej określonej w umowie o pracę. Premia ta ulega zmniejszeniu za okres choroby, za które pracownikowi przysługuje wynagrodzenie lub zasiłek. Kwota premii została ustalona na dzień wejścia w życie regulaminu wynagradzania.

Powództwo w zakresie żądania specjalnego wynagrodzenia Karta Górnika Sąd oddalił.

Do takiego rozstrzygnięcia doprowadziła Sąd analiza wewnątrzzakładowych regulacji płacowych w powiązaniu z nieobowiązującym już rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1981 roku w sprawie szczególnych

przywilejów dla pracowników górnictwa Karta Górnika. Sąd Rejonowy uznał, że w związku z uchyleniem rozporządzenia „Karta Górnika” pracownicy, którzy na podstawie tego rozporządzenia nabyli uprawnienia do dodatkowych świadczeń związanych z pracą zachowali je do czasu objęcia ich regulacją ZUZP. Uprawnienia te, zgodnie z wyżej wymienionymi regulacjami, dotyczyły tylko i wyłącznie pracowników, którzy nabyli je na podstawie rozporządzenia Karta Górnika. Strona pozwana uchwaliła w dniu 14 lipca 1998 roku ZUZP, w którym wskazała, że układ zastępuje w zakresie nim uregulowanym ustawowe przepisy prawa pracy lub przepisy wydane na ich podstawie w tym przepisy o wszelkich świadczeniach przysługujących pracownikom grupom pracowników. W zakładowym układzie zbiorowym pracy w załączniku 3 wskazano zasady przyznawania pracownikom specjalnego wynagrodzenia z Karty Górnika. Regulacja ZUZP została uzupełniona Regulaminem Wynagradzania. W § 8 Regulaminu wskazano, że pracownikom przysługuje premia specjalna wynagrodzenie z Karty Górnika w wysokości kwotowej określonej w umowie o pracę. Wskazano również, że kwota premii wynika z dotychczasowych uprawnień z Karty Górnika na dzień wejścia w życie Regulaminu Wynagradzania. Zatem dotyczy tylko tych pracowników, którzy uprawnienie takie nabyli w ramach nieobowiązującego już rozporządzenia Karta Górnika.

Dotychczasowe zapisy ZUZP zostały zastąpione ZUZP uchwalonym w dniu 1 lutego 2010 r. Tenże nowy ZUZP powielił dotychczasowe zapisy w zakresie uregulowań dotyczących specjalnego wynagrodzenia Karty Górnika. Regulacje takie umieścił w § 10 i wskazał, że specjalne wynagrodzenie Karta Górnika przysługuje w wysokości kwotowej określonej w umowie o pracę. Jednocześnie wskazuje, że kwota premii została ustalona na dzień wejścia w życie Regulaminu Wynagradzania. Zatem uprawnienie do specjalnego wynagrodzenia z Karty Górnika, tak co do zasad jego wypłacania, jak i jego wysokości należy odczytywać w powiązaniu z Regulaminem Wynagradzania z czerwca 2003 roku, o którym wspomniano wyżej.

Mając na uwadze powyższe, Sąd I Instancji ocenił, że dodatkowe wynagrodzenie nazwane specjalnym wynagrodzeniem z Karty Górnika przysługiwało tylko tym pracownikom, którzy nabyli je w okresie, kiedy obowiązywało rozporządzenie Rady Ministrów Karta Górnika. Powód zaś był zatrudniony u strony pozwanej od 2008 roku, a zatem w czasie, kiedy nie obowiązywało już rozporządzenie Karta Górnika. Z tych względów nie nabył on uprawnienia z tytułu specjalnego wynagrodzenia z Karty Górnika i nie dotyczyły go zapisy art. 11 ustawy o zmianie ustawy k.p. Tym samym nie objęły go regulacje wewnątrzzakładowe regulujące wynagrodzenie z Karty Górnika, które obowiązywały tylko w stosunku do pracowników, którzy uprawnienia takie nabyli wcześniej.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 25 czerwca 2015 r. wniósł powód L. D..

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie § 10 Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy z dnia 01 lutego 2010 r. w związku z art. 9 K.p. poprzez przyjęcie, że powodowi nie przysługuje specjalne wynagrodzenie z Karty Górnika pomimo, że żadne uregulowanie ZUZP nie zawiera zapisu wyłączonego prawa do specjalnego wynagrodzenia. Z tych przyczyn powód wniósł o zmianę wyroku Sądu I Instancji i zasądzenie na rzecz powoda kwoty 12.096 zł.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana (...) Spółka z o.o. z siedzibą w L. wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów zastępstwa prawnego, określonych przepisami prawa za II instancję. Strona pozwana wskazała, że nie ma obowiązku enumeratywnego wyłączenia określonej w rozporządzeniu z 30.12.1981r. nagrody specjalnej z okazji (...) w układach zbiorowych/ regulaminach wynagradzania wprowadzanych po 1996r. Z obowiązującego u pozwanej układu zbiorowego pracy – § 10 ust. 1 lit a wynika, że dla pracowników zatrudnionych po dacie wejścia układu w życie, dodatek nie będzie wypłacany.

Wyrokiem z dnia 12 listopada 2015 r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy zmienił powyższy wyrok w punktach II – V, w ten sposób, że zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 12.096 zł oraz kwotę 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, a nadto nakazał stronie pozwanej, aby uiściła na rzecz Skarbu Państwa kwotę 690 zł, tytułem opłaty sądowej od uiszczenia, której powód był zwolniony (punkt I), dalej idącą apelację oddalił (punkt II) i zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 930 zł, tytułem kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym (punkt III).

Na skutek skargi kasacyjnej od powyższego wyroku (...)Spółki z o.o. w L., wyrokiem z dnia 09 maja 2017 r. Sąd Najwyższy uchylił wydany w sprawie sygn. akt V Pa 116/15 wyrok w punktach I i III i w tym zakresie sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Legnicy do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Uchylając wyrok, Sąd Najwyższy stwierdził, iż zarzuty skargi kasacyjnej uzasadniają jej wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, jednak nie uzasadniają wniosku o oddalenie apelacji powoda. Sąd Najwyższy wskazał, że Sąd Okręgowy skupił się na treści źródła prawa i stwierdził, że bezpośrednio reguluje uprawnienie powoda do spornego świadczenia, czyli że ZUZP z 2010 r. nie wyłącza go podmiotowo w tej części od specjalnego wynagrodzenia tzw. „Karta Górnika”. Zastrzegł jednocześnie, że wyłączenie podmiotowe „powinno być wyraźne i jednoznaczne, i wtedy to dopiero mogłoby ono podlegać ocenie pod kątem zachowania zasad równego traktowania/wynagradzania w zatrudnieniu”. Wskazano więc na dwa poziomy analizy, przy czym poprzestano na pierwszym, czyli na stwierdzeniu, że sama treść ZUZP z 2010 r. jest oczywista, bo wynika z niej bezpośrednio prawo powoda do specjalnego wynagrodzenia tzw. „Karta Górnika”. Teza ta jest co najmniej przedczesna, jeśli w ogóle prawidłowa. Chodzi o pominięcie zarzucanego w skardze wypowiedzenia ZUZP z 1998 r., jako że to właśnie ten Układ stanowił dla Sądu zasadniczy punkt odniesienia.

Uprawnione jest stwierdzenie, że ZUZP z 1998 r. zastąpił pierwotne źródło specjalnego wynagrodzenia miesięcznego jakim była Karta Górnika (§ 8 i § 9 rozporządzenia Rady Ministrów z 30 grudnia 1981 r. w sprawie szczególnych przywilejów dla pracowników górnictwa - Karta Górnika, Dz.U. z 1982 r. Nr 2, póź. 13 ze zm.). Punktem zwrotnym w tej regulacji była zmiana wynikająca z art. 11 ustawy z 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 24, póź. 110 ze zm.). Chodzi o to, że od tego czasu, to od pracodawcy i strony związkowej zależało przeniesienie świadczeń z Karty Górnika (rozporządzenia) na grunt zakładowy. Nie jest kwestionowane, że w rozważanej sekwencji źródeł prawa stało się tak na mocy ZUZP z 1998 r. Rozporządzenie (Karta Górnika) nie było już źródłem uprawnienia lecz stał się nim ten ZUZP. W aspekcie przedmiotu sprawy można ogólnie zauważyć, że takie rozwiązanie systemowe mogło uwzględniać samodzielność zakładów pracy a także potrzebę oceny własnej sytuacji ekonomicznej, które mogły być zmienne i decydowały o dalszym losie uprawnień z Karty Górnika (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 22 lutego 2008 r., 1 PZP 12/07). Ponadto zachodziły zmiany (przekształcenia) podmiotowe i pracodawcy mogli nie utrzymywać w dalszym okresie tych świadczeń, choćby dlatego, że nie wykonywali już działalności, dla której rozporządzenie z 30 grudnia 1981 r. określało „szczególne przywileje przysługujące pracownikom górnictwa” (§ 1 i 2).

W sprawie brakuje ustaleń podstawowych i z tej przyczyny zarzuty procesowe skargi nie są bez racji. Na rozprawie (protokół k. 31/2) powód podał, że zakład pracy wypłacał „dodatkowe wynagrodzenia Karty Górnika, ale tym którzy byli wcześniej zatrudnieni. Tym co później się zatrudnili, to nie wypłacał (...). Była wypłacana tylko nagroda roczna z Karty Górnika. Kwota 400 zł to była stała kwota dodatku”. Powód w okresie zatrudnienia nie dochodził spornego świadczenia. Na podstawie jego akt osobowych można stwierdzić, że powództwo zostało złożone po zakończeniu zatrudnienia u pozwanego. W piśmie procesowym z 9 listopada 2015 r. powód podał, „że świadczenie nie było przyznawane i wypłacane pracownikom podejmującym zatrudnienie po dacie wejścia Regulaminu Wynagradzania”.

W sprawie uwzględniono apelację powoda, choć całkowicie pominięto, przynajmniej według treści uzasadnienia wyroku, to co wynika z materiału złożonego przezeń w postępowaniu apelacyjnym, czyli dokumenty z kontroli Państwowej Inspekcji Pracy. Otóż z pisma tej Inspekcji do Przewodniczącego Związku Zawodowego (z 4 października 2013 r., k. 155) wynika, że „premia -specjalne wynagrodzenie tzw. „Karta Górnika” jest świadczeniem de facto wypłacanym w stałej nie ulegającej zmianie wysokości wyłącznie pracownikom byłego zakładu (...) sp. z o.o. w L. zatrudnionym w dacie wejścia w życie w dniu 1 lipca 2003 r. Regulaminu Wynagradzania. Świadczenie nie było w międzyczasie przyznawane i wypłacane pracownikom podejmującym pracę po dacie wejścia w życie Regulaminu Wynagradzania. Dotyczy to analogicznie osób podejmujących pracę w konkretnej spółce po wejściu w życie 1 kwietnia 2010 r. ZUZP dla pracowników (...)sp. z o.o. w L.”. Ponadto z protokołu kontroli Państwowej Inspekcji Pracy wynika, że pracowników otrzymujących premię - specjalne wynagrodzenia tzw. „Karta Górnika” było 186, a pracowników nieotrzymujących tej premii było 244.

Powyższe przytoczono się dlatego że każde prawo ma swoje źródło (kauzę) i adresatów. Ponadto pokazuje, że sytuacja powoda nie była sytuacją jednostkową.

Sąd Najwyższy wskazał ponadto, że nie można pominąć tego co skarżący uważa za istotne, czyli wypowiedzenia ZUZP z 1998 r. przez pracodawcę w grudniu 2002 r. Taka informacja wynika z dokumentów PiP złożonych przez powoda przed wydaniem zaskarżonego wyroku. Jeżeli doszło do wypowiedzenia ZUZP z 1998 r., to z upływem okresu wypowiedzenia Układ stracił moc jako źródło prawa (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 18 listopada 2002 r., K 37/01). Pozwany podaje, że po okresie wypowiedzenia Układ stracił moc 31 marca 2003 r. Po wypowiedzeniu Układu pracownicy zachowali uprawnienie do specjalnego wynagrodzenia „Karta Górnika” w treści indywidualnych stosunków pracy. Po ZUZP z 1998 r. był Regulamin Wynagrodzenia z 2003 r., który nie musiał być w kolizji z ZUZP z 1998 r, skoro Układ ten już nie obowiązywał. Regulamin Wynagradzania mógł więc określać uprawnienia płacowe jako odrębne (samodzielne), czyli nowe źródło prawa.

Chodzi o to, czy uprzednie specjalne wygrodenie z Karty Górnika, przeniesione do ZUZP z 1998 r, miało nadal charakter powszechny po wypowiedzeniu tego Układu. Jeżeli można stwierdzić odrębność Regulaminu Wynagradzania z 2003 r. to nieuprawniona może być teza Sądu, że powszechny charakter świadczenia został zachowany, gdyż ZUZP dalej nie obowiązywał po okresie jego wypowiedzenia (czego w sprawie nie zauważono albo nie rozważono). Nieuprawniona będzie również teza, że Regulamin Wynagradzania w tej części (dotyczącej spornego świadczenia) był nieważny jako mniej korzystny niż ZUZP (bo ten Układ nie byłby już źródłem prawa).

Decydowałby więc Regulamin Wynagradzania z 2003 r. a po nim ZUZP z 2010 r. Istotna jest więc kwestia czy między stronami tego Układu sporna była treść regulacji w części dotyczącej specjalnego wynagrodzenia, czyli krąg podmiotowy uprawnionych do tego świadczenia, jako że to wpraw same strony wspólnie wyjaśniają treść postanowień układu (art. 241⁽⁶⁾ § 1 k.p.). W tej sprawie mogły zaistnieć wątpliwości w wykładni, o czym świadczą rozbieżne orzeczenia Sądów pierwszej i drugiej instancji. Z akt nie wynika aby Sądy uznały za potrzebne ustalenie treści postanowienia Układu na podstawie wyjaśnień, najlepiej wspólnych, samych stron Układu. Jak zauważono sytuacja powoda nie musiała być jednostkowa bo większa liczba pracowników nie otrzymywała specjalnego wynagrodzenia. Świadczenie miało być wypłacane w stałej kwocie, z tytułu uprawnienia uprzednio nabytego i zachowanego tylko przez pracowników wcześniej zatrudnionych, czyli których prawo pierwotnie osadzone było w Karcie Górnika i potem w ZUZP z 1998 r. Podkreślono to dlatego, gdyż wykładnię prawa (tu zakładowego prawa płacowego) można prowadzić również z uwzględnieniem jego faktycznego stosowania. Jeżeli więc większa liczba pracowników (załogi) nie ma prawa do określonego świadczenia, to Sąd w pierwszej kolejności mógł zapytać same strony ZUZP o to, jaka jest treść układu lub jak ją wyjaśniają. Sąd dokonał natomiast bezpośredniej analizy, takiej jak przy wykładni przepisów prawa powszechnego. Tymczasem skarżący nie bez racji zarzuca, iż gramatyczna wykładnia § 10 ZUZP z 2010 r. nie uprawnia stwierdzenia, że sporny dodatek ma charakter powszechny. Przede wszystkim nie ma w ZUZP z 2010 r. algorytmu wyliczenia specjalnego wynagrodzenia, takiego jak w załączniku nr 3 do ZUZP z 1998 r. Algorytmu takiego nie było też w Regulaminie Wynagradzania z 2003 r. Regulacje ujęte w Regulaminie Wynagradza i później w ZUZP z 2010 r., czyli istniejące po ZUZP z 1998 r. potwierdzałyby zarzuty skarżącego, że specjalne wynagrodzenie nie ma charakteru uniwersalnego (powszechnego). W § 8 Regulaminu znaczenie w tym zakresie ma zapis dotyczący premii - specjalnego wynagrodzenia wskazujący, że „kwota premii wynika z dotychczasowych uprawnieniem z „Karty Górnika” na dzień wejścia w życie Regulaminu Wynagradzania wyliczona według aktualnej tabeli płac zasadniczych”. W istocie nie inny jest zapis § 10 lit. a ZUZP z 2010 r., stanowiący, że „Kwota premii została ustalona na dzień wejścia w życie Regulaminu Wynagradzania”. Zapewne chodzi tu o Regulamin Wynagradzania z 2003 r., czyli o ograniczenie podmiotowe uprawnionych do specjalnego wynagrodzenia - premii do tych pracowników, którzy nabyli to świadczenie na mocy poprzedniej Karty Górnika i ZUZP z 2003 r. Można założyć (na podstawie dokumentów PiP wyżej wskazanych), że regulacja ta obowiązywała u pozwanego i przyjmowano (w tym strona pracownicza), że nie wszyscy są uprawnieni do premii - specjalnego wynagrodzenia tzw. „Karta Górnika”. W regulacjach zastrzega się, że chodzi o premię określoną w umowie o pracę. Znaczenie podstawowe ma więc ustalenie treści źródła prawa, jako że uprawnienie (norma) musi mieć oparcie w regulacji tego źródła.

Powstaje pytanie, czy takie wyłączenie jest dopuszczalne. Negatywna odpowiedź byłaby uprawniona, gdyby można było stwierdzić zakaz dla takiej regulacji. Zasadą jest, że układ zawiera się dla wszystkich pracowników zatrudnionych, chyba że strony w układzie postanowią inaczej. Obie wartości są ważne, czyli pierwsza wskazuje na powszechność regulacji, a druga uwzględnia zasadę autonomii, czyli woli stron układu. Czym innym jest problem nierównego traktowania lub dyskryminacji. Korzystne dla powoda rozstrzygnięcie nie opiera się na stwierdzeniu naruszenia przepisów zakazujących nierównego traktowania. Sąd Najwyższy nie ocenia tej kwestii, jako że nie składała się na treść sporu, zwłaszcza, że Sąd Okręgowy zastrzegł niejako prawo do oceny tej kwestii w aspekcie zasad równego traktowania. Sąd Najwyższy nie wyprzedza więc w tej części orzeczenia, bo rozstrzyganie sporów należy do sądów powszechnych. Jedynie ogólnie można zauważyć, że nie jest to wyłączenie określonej grupy pracowników ze względu - przykładowo - na inne miejsce czy rodzaj pracy (np. za granicą). Geneza spornego uprawnienia wynika z Karty Górnika. Na tle wskazanej wyżej regulacji art. 11 ustawy z 2 lutego 1996 r. prócz przywileju przysługującego pracownikom górnictwa dalsza kauzalność świadczenia może być ujmowana w sferze ekonomicznej i temporalnej. W sprawie brakuje jednak stanowiska samych stron Układu a dopiero potem stanowiska Sądu. Odnosi się to również do ustalenia stanu faktycznego w stopniu wystarczającym do stosowania prawa materialnego, czyli z uwzględnieniem zarzutu skargi dotyczącego wypowiedzenia ZUZP z 1998 r. Ważne jest więc ostateczne odkodowanie treści prawa (§ 10 lit. a ZUZP z 2010 r.), czyli czy stanowi ono samodzielną podstawę do uwzględnienia powództwa. Zauważalny jest też dysonans, bowiem z jednej strony Sąd wyprowadza ciąg uprawnienia aż z rozporządzenia Karta Górnika i dalej z ZUZP z 1998 r. (gdy ten Układ wedle zarzutu został wypowiedziany i nie obowiązywał przed Regulaminem Wynagradzania), a z drugiej strony uprawnienie łączy się tylko z ZUZP z 2010 r., którego regulację uznaje za samodzielną i wystarczającą. Zarzut skarżącego zasadniczo stwierdza, że jest to regulacja odrębna od poprzedniej, czyli po wypowiedzeniu ZUZP z 1998 r., w której krąg podmiotowy uprawnionych do specjalnego wynagrodzenia jest ograniczony tylko do tych, którzy wcześniej nabyli prawo do świadczenia. Innymi słowy z wyraźnego zapisu w § 1 ZUZP z 2010 r., wskazującego kogo nie obowiązuje ten Układ, nie wynika, że (a contrario) obejmuje on powoda bo nie został tam wymieniony. Nie jest wykluczona sytuacja, w której pracownicy objęci układem zakładowym mogą mieć zróżnicowane świadczenia i różnicowanie to jest uzasadnione sytuacją faktyczną lub prawną. Znaczenie może mieć wówczas zapis pozytywny (przyznający świadczenie) a nie brak zapisu negatywnego, wyłączającego określonych pracowników z zuzp (por. wyroki Sądu Najwyższego z 8 marca 2016 r., II PK 16/15, z 4 listopada 2015 r., II PK 36/15, z 20 maja 2011 r., II PK 288/10, z 14 kwietnia 2010 r., III PK 61/09, z 11 października 2005 r., I PK 42/05). Innymi słowy po wypowiedzeniu zakładowego układu zbiorowego, do którego przeniesiono przywileje w zakresie płac z Karty górnika (rozporządzenia Rady Ministrów z 30 grudnia 1981 r. w sprawie szczególnych przywilejów dla pracowników górnictwa - Karta górnika, Dz.U. 1982 r. Nr 2, póź. 13 ze zm.), uprawnienie do specjalnego wynagrodzenia dla nowych pracowników ustala się na podstawie nowych źródeł zakładowego prawa płacowego, uwzględniając ich odrębność i samodzielność.

Zarządzeniem z dnia 11 sierpnia 2017 r. sprawy z powództwa L. D. (VPa 69/17) i Z. P. (VPa 13/17) na podstawie art. 219 k.p.c. zostały połączone do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

W kontekście uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 09 maja 2017 r. zarzuty apelacji uzasadniają sformułowany przez powoda Z. P. jako ewentualny wniosek o uchylenie zaskarżonych wyroków i przekazanie spraw do ponownego rozpoznania. Jak wynika bowiem ze wskazanego uzasadnienia, w sprawie z powództwa L. D. brakuje ustaleń podstawowych. To zastrzeżenie należy odnieść także do sprawy z powództwa Z. P., bowiem podstawę rozstrzygnięć w obu wymienionych sprawach stanowią tożsame ustalenia faktyczne i ocena prawna.

W okolicznościach faktycznych, w zakresie istotnych dla rozstrzygnięcia spraw ustalony w nich stan faktyczny jest w istocie niesporny. Istota tych spraw wymaga dokonania wykładni obowiązujących u strony pozwanej regulacji, szczególnie w zakresie powszechności lub ograniczeń podmiotowych w zakresie prawa do specjalnego wynagrodzenia z Karty Górnika. W sprawach zabrakło koniecznych we wskazanym poniżej zakresie ustaleń.

Prawidłowo Sąd I instancji ustalił mające w rozpoznawanych sprawach zastosowanie przepisy prawa, w tym w szczególności postanowienia obowiązujących u strony pozwanej regulacji wewnątrzzakładowych. Dokonana jednak

przez ten Sąd wykładnia wymienionych regulacji jest ze względu na brak ustaleń podstawowych, na co wskazuje Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wskazanego wyżej wyroku, przedwczesna. Konieczne bowiem jest uzupełnienie zebranego materiału poprzez dopuszczenie dowodu z przedłożonych przez powoda L. D. na etapie postępowania apelacyjnego dokumentów kontroli Państwowej Inspekcji Pracy i dokonanie na ich podstawie dodatkowych ustaleń faktycznych w zakresie istotnych dla rozstrzygnięcia faktów. Wobec wątpliwości w wykładni obowiązujących u strony pozwanej postanowień Zakładowych Układów Zbiorowych Pracy z 1998 r. i z 2010 r. oraz Regulaminu Wynagradzania z 2003 r. zachodzi konieczność ustalenia treści zawartych w nich w postanowień dotyczących specjalnego wynagrodzenia z Karty Górnika, którego wypłaty powodowie się domagają, na podstawie wyjaśnień, najlepiej wspólnych samych stron układów i Regulaminu Wynagradzania, ewentualnie poprzez przesłuchanie reprezentujące przy ich zawieraniu stronę pozwaną i zakładowe organizacje związkowe osoby, w tym między innymi wskazanych przez powoda Z. P. świadków A. M. i J. P..

Ponadto zachodzi potrzeba dokonania ustaleń mających na celu ustalenie czy Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy z 1998 r. został ostatecznie skutecznie wypowiedziany i z jaką datą utracił moc jako źródło prawa. Na podstawie zeznań wskazanych osób Sąd I instancji ustali także okoliczności i istotne przyczyny, które sprawiły, że ZUZP z 1998 r. został wypowiedziany. Ustalenie po pozwoli na usunięcie niepewności, czy wprowadzony w życie Regulamin Wynagradzania z 2003 r. nie pozostawał w kolizji z ZUZP z 1998 r. i czy w związku z tym mógł określać uprawnienia płacowe jako odrębne (samodzielne), czyli nowe źródło prawa (por. str. 10 uzasadnienia Sądu Najwyższego).

Po uzupełnieniu zebranego materiału we wskazanym wyżej zakresie Sąd Pracy ustali, czy uprzednie specjalne wynagrodzenie z Karty Górnika przeniesione do ZUZP z 1998 r. miało nadal charakter powszechny po wypowiedzeniu tego Układu i czy na podstawie uregulowań obowiązujących w okresie zatrudnienia powodów Regulaminu wynagradzania z 2003 r. i ZUZP z 2010 r. wynagrodzenie to taki powszechny charakter zachowało. W tym zakresie Sąd ustali także jakie istotne przyczyny spowodowały najpierw wypowiedzenie ZUZP z 1998 r. i wprowadzenie Regulaminu wynagradzania z 2003 r. a następnie zastąpienie regulacji tego Regulaminu postanowieniami ZUZP z 2010 r.

Orzekając w sprawie Sąd I instancji uwzględni także zawarte w rozważaniach uzasadnienia Sądu Najwyższego wskazania, z których między innymi wynika, że wykładnię zakładowego prawa płacowego można również prowadzić z uwzględnieniem jego faktycznego stosowania. Dotychczas zebrany w sprawie materiał wskazuje na to, że większa część pracowników strony pozwanej nie otrzymywała spornego świadczenia.

Mając powyższe na uwadze Sąd ze względu na nierozpoznanie istoty spraw, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c orzekł o uchyleniu zaskarżonych wyroków i ich przekazaniu do ponownego rozpoznania.

SSO Regina Stępień SSO Krzysztof Głowczyński SSO Mirosława Molenda-Migdalewicz